

דף מט.

עין משפט א.ב.ג.

או"ח סימן שפו סעיף ט

ט. חצר הפתוח לשני מבואות והשתתף עם כל מבוי, מותר עם כל אחד לטלטל ממנו ומחצר לתוכו, אבל אסור לטלטל כלים ששבתו בבתים ^ב שבמבוי זה למבוי האחר ^ג דרך החצר.

י. לא השתתף עם שום מבוי, אם רגיל עם שניהם לצאת ולבא בחול עליהם, אסור על שניהם ^ד, ואם הוא רגיל עם אחד ועם השני אינו רגיל, אותו שרגיל אסור עליו ושאינו רגיל אינו אסור.

ואם השתתף עם אותו מבוי שאינו רגיל, אינו אסור על הרגיל אם שיתפו בניהם השאר, שסילק עצמו מהרגיל בכך ^ה.

ה"ה ברגיל בשניהם והשתתף עם אחד הרי סילק עצמו מהשני ^ו ואינו אסור עליו.

יא. היה למבוי אחד רגיל ולשני אינו רגיל והמבוי שרגיל בו השתתפו בניהם והמבוי שאינו רגיל לא השתתפו בניהם, והוא לא השתתף לא עם זה ולא עם זה דוחים אותו אצל המבוי שאינו רגיל ויסתלק מאותו שרגיל ואינו אסור עליהם, כיון שאינו מפסיד בדבר שהרי לא השתתף עמהם, ויש ריוח לאחרים שעי"ז יהיו מותרים אלו שהשתתפו, דכופין על מדת סדום ^ז.

ב. ואם בכניסת השבת שבתו במבוי עצמה מותר. מ"ב אות נ"ד.

ג. שהרי המבואות לא השתתפו יחד, מ"ב אות נ"ג. ואם נתנו שתי המבואות שיתופן בחצר זו ובכלי אחד הוה כלם כאחד ומותר לטלטל ממבוי זה למבוי השני כמ"ש בריש סי' שע"ח.

ד. עד שיבטל רשותו להם.

ה. מ"ב אות נ"ו. ולא יעבור עליו בשבת, מ"ב אות נ"ח.

ו. וגם אינו עובר שם בשבת.

ז. ערובין מ"ט בגמ', וכופין אותו שלא יעבור ברגיל בשבת ויאסור עליהם.

עין משפט ד.

או"ח סימן שמו סעיף ה

ה. ו. צריך שלא יקפיד שום אחד על ערובו ^ה אם יאכל אותו חבירו, ואם מקפיד אינו ערוב, ע"כ צריך ליזהר שלא לערב בדבר שהכינו לצורך השבת ^ט.

עין משפט הו.

או"ח סימן שמו סעיף ד

ה. ה. צריך ליתן כל הערוב בכלי אחד, ואם חלקו ונתנו ב' כלים אינו ערוב ^י, אלא אם נתמלא כלי האחד אז מותר לשים בשני ^כ ובלבד שיהיו ב' הכלים בבית אחד ^ל.

עין משפט ז.ז.

או"ח סימן שמו סעיף ג

ג. ד. אם רגילים ^מ ליתנו תמיד בבית ידוע אין להם לשנותו ולתת אותו בבית אחר ^נ, משום דרכי שלום ^ס, ואפי' קטן ^ע יכול לגבות הערוב ולאוספו.

ח. שתהיה השותפות ערבה ונוחה. וגם כשאחד מזכה לכלם צריך להתרצות כשיבואו בני החבורה לאכול ממנו שלא להקפיד עליהם, מ"ב אות ל"ה.

ט. שהרי אם יבקש ממנו חברו לא יתן לו ממנו, אך אם יאמר בפירוש שאם ירצה אחד מבני העירוב לאכול ממנו יתן לו מהני, מ"ב אות לו.

י. דבעינן שיהיו מעורבין יחד ובשני כלים נראים כמפולגים ומחולקים זה מזה, ולכאורה זה דוקא אם כל אחד נותן חלק בערוב, אבל אם אחד מזכה לכלם יכול ליתנו בשני כלים, אך ממה שהפוסקים לא הזכירו דבר זה משמע דלא פלוג. מ"ב אות ל"א.

כ. אבל אם מתחלה ידע שכלי זה לא יספיק הוי כחולק לכתחלה ואסור, מ"ב אות ל"ב.

ל. שיהיו לפחות ברשות אחת אבל לא בשני בתים, ואפי' באחד מזכה לכולם יש ליזהר בזה שהכל יהיה בבית אחד, וע"כ יש לבחור ביכנס אחד הגדול בעיר ושם יניחו. מ"ב אות ל"ג.

מ. אבל אם עדיין לא הורגלו מותר לשנותו לבית אחר, מ"ב אות כ"ד, ואם יש להם סיבה וטעם גדול מותר לשנותו גם ממקום שהיו כבר רגילין להניחו שם, מ"ב כ"ה.

נ. ואפי' מת הראשון, ואפי' הראשון עם הארץ והשני ת"ח אין משנים.

ס. וואז הנכנסים שם ולא יראו ערוב יחשדו לבני החצר שמטלטלין בלא ערוב וזהו הדרכי שלום כאן, או שיחשדו בבעל הבית שגונב הערוב וע"כ הוציאוהו מאצלו ויבואו לידי מחלוקת. ונפ"מ בפירושים אם מכר הבית לאחר. ועיין במ"ב אות כ"ז.

ע. דאין זה משום קנין שצריך שיהיה בן דעת להקנות, ואף שאין במעשה הקטן כלום, מ"מ הערוב נעשה ממילא כשהונח בבית. ומ"מ ע"י עכו"ם אסור לקבצו לכתחלה דחשוד לגנוב ולהחליף טוב ברע. מ"ב אות כ"ח.

הגה: המנהג בזה"ז להניח הערוב בבית הכנסת, וכן נהגו הקדמונים. ונראה הטעם ^פ, דעירובין שלנו יש להם דין שיתוף ואין צריך להניח בבית דירה ^צ, ועיין לקמן בסי' שפ"ו-שפ"ז.

דף מט:

אור"ח סימן שעח פעיף א

עין משפט א.

א. שלש חצרות פתוחות זו לזו ^ק ופתוחות לר"ה ^ר, וערבה כל אחת מהחצרות עם האמצעית, והחיצונית לא ערבו יחד, החיצונית אסורות זו עם זו בכלים ששבתו בכתייהם, והחצר האמצעית מותרת עם כל אחת מהן והן מותרות עמה.

א. **ב.** אם נתנו החיצונית ערוכין בבית אחד באמצעית ^ש שלשתן מותרות זו בזו, גם אם החיצונית לא ערבו זו עם זו.

אור"ח סימן שפו פעיף ט

ט. חצר הפתוח לשני מבואות והשתתף עם כל מבוי, מותר עם כל אחד לטלטל ממנו ומחצר לתוכו, אבל אסור לטלטל כלים ששבתו

פ. הגם שבית הכנסת אינו ראוי לדירה מפני קדושתו, שהרי הדירה הוא מקום לאכילה, ואסור לאכול בביהכנ"ס רק ללומדים שם, כמ"ש בסי' קנ"א, מ"מ יש לקיים המנהג שעירובין שלנו יש להם דין שיתוף מבואות, דהיינו שכל החצרות והבתים שבמבוי משתתפין יחד בערוב זה, ושתופי מבואות א"צ להניחו כלל בבית דירה רק במקום המשתמר לבד כמ"ש בסי' שפ"ו. מ"ב אות כ"ט.

צ. ולפ"ז שאין ביהכנ"ס נחשב לבית דירה, נחשבת רק כחצר השותפין ומותר לטלטל ממנה לחצר אחרת בלי ערוב חצירות, דכל החצרות רשות אחת כמבואר בסי' שע"ב. מ"ב אות ל'.

ק. דאם אינם פתוחות זו לזו אינם יכולות לערב יחד.

ר. ה"ה למבוי, וה"ה אם החיצונית לבד פתוחה לר"ה או למבוי, והאמצעית יש לה דריסת רגל יחד עם הפנימית הדין כך, דכל אחת מותרת עם האמצעית, אפי' החיצונית הפתוחה לר"ה, ואין הפנימית יכולה לאסור עליה דרגל המותרת במקומה אינה אוסרת שלא במקומה וכמו בסעיף ב'.

ש. דהוי כאילו דרין כולן באמצעית, אבל בב' בתים נפרדים באמצעית או נתנו ערוכין בחיצוניות, החיצוניות אסורות זו בזו.

בבתים ^ה שבמבוי זה למבוי האחר ^א דרך החצר.

ט. י. לא השתתף עם שום מבוי, אם רגיל עם שניהם לצאת ולבא בחול עליהם, אוסר על שניהם ^ב, ואם הוא רגיל עם אחד ועם השני אינו רגיל, אותו שרגיל אוסר עליו ושאינו רגיל אינו אוסר. ואם השתתף עם אותו מבוי שאינו רגיל, אינו אוסר על הרגיל אם שיתפו בניהם השאר, שסילק עצמו מהרגיל בכך ^ג. ה"ה ברגיל בשניהם והשתתף עם אחד הרי סילק עצמו מהשני ^ד ואינו אוסר עליו.

טא. יא. היה למבוי אחד רגיל ולשני אינו רגיל והמבוי שרגיל בו השתתפו בניהם והמבוי שאינו רגיל לא השתתפו בניהם, והוא לא השתתף לא עם זה ולא עם זה דוחים אותו אצל המבוי שאינו רגיל ויסתלק מאותו שרגיל ואינו אוסר עליהם, כיון שאינו מפסיד בדבר שהרי לא השתתף עמהם, ויש ריוח לאחרים שעי"ז יהיו מותרים אלו שהשתתפו, דכופין על מדת סדום ^ה.

עין משפט ב. או"ח סימן תמט סעיף יא

יא. יג. מי שבא בדרך ויודע שיש גדר או אילן בסוף אלפים אמה משם אם יכול להגיע לשם אפי' בריצה מבעוד יום ואמר שביתתי שם בעקרו הרי זה ערוב ויכול להמשיך וללכת בנחת ^ו, אבל אם לא יכול להגיע לשם אפי' בריצה אין זה ערוב.

ת. ואם בכניסת השבת שבתו במבוי עצמה מותר. מ"ב אות נ"ד.

א. שהרי המבואות לא השתתפו יחד, מ"ב אות נ"ג. ואם נתנו שתי המבואות שיתופן בחצר זו ובכלי אחד הוה כלם כאחד ומותר לטלטל ממבוי זה למבוי השני כמ"ש בריש סי' שע"ח.

ב. עד שיבטל רשותו להם.

ג. מ"ב אות נ"ו. ולא יעבור עליו בשבת, מ"ב אות נ"ח.

ד. וגם אינו עובר שם בשבת.

ה. ערובין מ"ט בגמ', וכופין אותו שלא יעבור ברגיל בשבת ויאסור עליהם.

ו. דהקלו למי שבא בדרך.

עין משפט ג.

או"ח סימן שצז פעיף א

א. כל אדם יש לו אלפים אמה^ז לכל צד, חוץ מד' אמותיו^ח או ממקום ששבת בו^ט.

עין משפט ד.

או"ח סימן שצז פעיף י

יג. עושין התחומין כריבוע או מלבן^י דהיינו שמודד על פני כל אורך העיר למזרח אלפים אמה לחוץ, וכן לצפון, ואח"כ רואין כאילו היתה טבלה מרובעת בקרן למלאותו, ונמצא התחום בקרן אלפים ואלכסונו, שהם אלפים ושמונה מאות, אבל לא ימדוד מאמצע הקרן של העיר אלפים באלכסון וכן בקרן שכנגדו ויתן החוט מזה לזה שא"כ מפסיד שמונה מאות אמה שבקרן, וגם לא יהיה התחום כנגד העיר אלא פחות מאלפים שהוא אלף וארבע מאות ועשרים ושמונה אמה^כ.

עין משפט ה.

או"ח סימן תט פעיף יא

יא. יג. מי שבא בדרך ויודע שיש גדר או אילן בסוף אלפים אמה משם אם יכול להגיע לשם אפי' בריצה מבעוד יום ואמר שביתתי שם בעקרו הרי זה ערוב ויכול להמשיך וללכת בנחת^ל, אבל אם לא יכול להגיע לשם אפי' בריצה אין זה ערוב.

ז. משנה ערובין מ"א-מ"ה. וגמ' נ"א ע"א, והוא תקנת חז"ל שמן התורה מותר להלך עד שנים עשר מיל כשיעור מחנה ישראל במדבר שהחזיק י"ב מיל, ויותר מזה אסור מן התורה אך אין בזה כרת, וכדכתיב "אל יצא איש ממקומו" ומקומו חוזר על מחנה ישראל. והרבה פוסקים ס"ל דגם מחוץ לי"ב מיל איסורו מדרבנן "דאל יצא" אזהרה לענין הוצאת כלים מרשות לרשות. מ"ב אות א'.

ח. דמקומו של אדם בכל מקום ששובת הוא ד' אמות, ומשם יש לו אלפים אמה לכל רוח נמצא שיכול להלך מעמידת רגליו אלפים וארבע אמות, מ"ב אות ב'.

ט. דהיינו אם שבת במקום מוקף חשיב כל המקום כד' אמות ומחוצה לו יש לו אלפים אמה נוספות.

י. עיין בביאור הלכה.

כ. משנה שם ועיין בבאר הגולה.

ל. דהקלו למי שבא בדרך.